

ХВЕСКА
УКРАИНСКА НАРОДНА
ПРИКАЗКА

Превод от руски: Ран Босилек, 1950

chitanka.info

Лошо е, когато човек не умее да си държи езика зад зъбите.

Имало едно време мъж и жена — Петро и Хвеска. Добра жена била тая Хвеска, само едно ѝ било лошо: каквото и да ѝ каже мъжът, ще го раздрънка на другите. Молил я Петро, сърдил ѝ се — нищо не помагало.

Веднъж отишъл той да оре и намерил в нивата делва злато. А то било още при крепостното право, когато селяните ходели да работят на господарите. Петро си рекъл: „Сега ще мога и да се откупя, само кметът да не узнае, че ще ми го вземе. А той сигурно ще узнае, защото от Хвеска не можеш се скри — тя по цялото село ще го разнесе. Какво да правя?“

Мислил, мислил бедният човек и измислил.

„Трябва — рекъл — да отуча езика ѝ да бърби.“

Взел той парите, занесъл ги в къщи, скрил ги, а на жена си нищо не казал. На другия ден отишъл на пазар, купил връзка кравайчета и един убит заек. Като се връщал, свил край реката, извадил от мрежата всичката риба и сложил в мрежата заека... Рибата занесъл в гората и я разхвърлял под храстите, а кравайчетата накачил на крушата, която се намирала накрай гората. После се върнал в къщи. Наобядвали се с Хвеска и той ѝ рекъл:

— Какво ще кажеш, жено, не е ли добре да отидем в гората? Може да е поникнала там риба, та да си наберем за вечеря.

Хвеска рекла:

— Ти, Петро, да не си оглупял? Риба никне ли в гората?

— Понякога никне — отговорил Петро. — Днес гората е тиха, ще наберем достатъчно риба. Да отидем, жено!

Хвеска не повярвала, но все пак отишла с мъжа си. Стигнали в гората, гледат: под тоя храст, под оня — риба. Петро тогава рекъл:

— Е какво, Хвеске, излъгах ли те?

— Чудно — отвърнала жената. — Толкова време живея, толкова чудо не бях виждала.

— А сега — рекъл Петро — да отидем на реката, може да се е хванал в мрежата някой заек.

— Мислиш ли какво говориш! Где се е чуло и видяло зайци с мрежа да се ловят.

— А видяло ли се е риба да расте в гората? Расте! Да вървим! — рекъл Петро.

Тръгнали. Стигнали накрай гората — гледат круша, а на нея много кравайчета. Хвеска завикала:

— Петро, Петро, гледай кравайчета на крушата!

— Виждам — отвърнал той. — Е, че какво?

— Как какво! Растат ли кравайчета по круша?

— Разбира се, че не растат — отвърнал мъжът. — Сигурно е минал облак кравайчета над гората и кравайчетата са останали по клоните.

— Дай по-скоро да си натръскаме!

Натръскали, отишли на реката. Извадил Петро една мрежа — празна, извадил друга — нищо; като извадил третата, там — заек.

— Ах, майчице рождена! — завикала Хвеска. — Заек в мрежата. Откак свят светувам, такова нещо не бях виждала!

— Е, какво — рекъл мъжът. — Не беше виждала, а сега видя. Да се връщаме дома, че вече е късно!

Събрали всичко и тръгнали. Отишли си в къщи, жената започнала:

— Какъв е тоя ден! Никога не е било такова нещо: риба в гората, заек в реката, кравайчета на крушата!

— Има още нещо — рекъл Петро. — По-чудно е това, че днес намерих пари.

— Ами!

— Намерих.

— Къде са те?

— Ето ги.

Извадил той парите.

— Сега, Петро, лесно ще се откупим от господарите.

— Вярно е — рекъл мъжът. — Но ако узнае кметът и всичко ни вземе?

— Още какво ще кажеш? — рекла Хвеска. — Как ще узнае? Аз никому няма да кажа.

— Внимавай, не говори, инак ще бъде лошо за нас. И не казвай на никого за това, което видяхме в гората и на реката, а иначе хората ще узнаят какъв ден е бил и веднага ще се сетят за гърнето със златото. В такива дни винаги се намира имане.

Така говорил Петро на шега, а Хвеска взимала всичко за чиста истина.

Вечерта в селото се раздал шум и врява.

— Какво става там, Петро? — запитала Хвеска.

— Кой го знае!

— Какво може да бъде! Ще отида да видя!

— Не ходи! — рекъл Петро.

А Хвеска:

— Петро, гълъбче, миличък, какво става там — кажи ми!

— Какво става там ли? — рекъл Петро. — Кметът откраднал от попа голяма наденица. Сега го водят из село и го налагат с наденицата, та да му дойде умът в главата.

Всичко това Петро разправял на смях, а Хвеска повярвала и вече не се сдържала.

— Ох, бащице! Ще изтичам до кумата Маланя да й разкажа!

— Недей! Седи си по-добре в къщи — рекъл Петро. — Или не знаеш нашия кмет? Той ще научи, че ти разказваш за него такива работи, та и за тебе, и за мене ще бъде зле.

Послушала Хвеска и не отишла. Търпяла ден, никому не казала за имането, търпяла два, на третия вече не се стърпяла: как да не разкажеш за такова щастие. Изтичала до кумата Маланя.

— Здравей! — рекла.

Седнала. Седи, а думите ще й се откъснат от езика, но се страхува да заговори. Седяла, седяла, най-после не изтърпяла.

— Ех, кума, не зная как да ти кажа.

— Кажи, кажи — запитала кумата.

— Не зная как да ти кажа! Работата е такава, че Петро ми поръча на никого да не казвам.

— Ох, майчице моя, нима аз ще продумам на някого?

— Ех, кума — рекла Хвеска, — каквото да става, ще ти разкажа. Само нито дума на никого!

Разказала й всичко за парите.

Едва излязла Хвеска, и кума Маланя се облякла — и при кума Прасковя.

— Ех, кума, ти чу ли?

И й разказала всичко за имането на Петро. Прасковя на Марина, а тя на Арина...

След ден-два извикали Петро в кметството. Нахвърлили се върху него:

— Кажи, негоднико, ти намирал ли си пари?

— Не — отвърнал Петро, — не съм намирал.

— Как не си намирал? Твоята жена на вятъра ли ще говори?

— Какво говори жена ми? Моята жена може да наговори такива работи, каквито на света няма. Тя не е с ума си.

— Ах, така ли! — завикал кметът. — Да доведат тука Хвеска.

Довели Хвеска. Кметът я запитал:

— Твоят мъж намери ли пари?

Тя си признала.

— Е, какво? — запитал кметът Петро. — Виждаш ли?

— Е, че какво? — отвърнал Петро. — Тя какво ли не измисля. А вие я попитайте, господарю, кога е било това?

— Кога е било това? — попитал кметът Хвеска.

— Кога ли? Това беше, когато ходихме в гората за риба — под храстите риба брахме, когато мина облак кравайчета и ние си натръскахме кравайчета от крушата, когато се беше хванал в мрежата заек и вас, милостиви господарю, водеха из село...

— А за какво ме водеха из село? — попитал кметът.

— Моля за прошка, милостиви господарю... Но като ме питате, ще ви кажа... За да ви набият хубаво за наденицата, която благоволихте да откраднете от попа...

Кметът се нахвърлил отгоре ѝ.

— Ах, ти, такава-онакава! Как смееш да ми говориш такива неща. Вземете я и я набийте хубаво, да знае как бърбори врели-некипели!

Тогава Петро се застъпил, взел да моли, взел да говори, че жена му не е с ума си. Помисли, помислил господарят и наистина я взел за глупачка, та я пуснал.

Тръгнали си двамата — Хвеска и Петро. Той се смее, а тя свесила нос: проумяла, че зле се е наредила. Стигнали в къщи, а тя цяла в сълзи.

— Хвеске, мила женице! — рекъл Петро. — Недей бърбори напразно. А сега не се сърди, дай да се помирим!

Помирили се. Скоро се откупили от господаря си и заживели охолно и честито.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.